

מים זכים

דורשי רשומות אמרו 'אין מים אלא תורה'
שנאמר 'היו כל צמא לכו למים' (ב"ק פב).

פרשת נצבים - וילך

ומעתה יש מקום לפשוט מכאן את הספק שהבאנו לדון, האם הקטנים קודמים לנשים, או"ד דהנשים קודמות לקטנים, - משום שבסדר הפסוקים איתא: 'אתם נצבים... ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל: טפכם נשים וגרד אשר בקרב מחניד' (כט, ט-י).

ומעתה לפירוש רש"י שהכתוב הזכיר את החשוב חשוב קודם, א"כ לכאורה מוכח שהבנים הקטנים קודמים לנשים, ולכן הזכיר הכתוב את הטף לפני הנשים.

[נ"מ הכתוב לא האריך לחלק את הטף עצמו לזכרים ולנקבות, - ולכן לא פירט את הטף הזכרים לפני הנשים, ואת הטף הנקבות לאחר הנשים, אלא כלל את כל הטף ביחד לפני הנשים, משום הטף הזכרים שהם קודמים לנשים, ודו"ש].

- ב -

ובאמת מצינו שנחלקו בזה לענין דיני הקדימה להחיות וכדו', האם צריך להקדים את הבנים הקטנים לפני הנשים, או"ד שצריך להקדים את הנשים לפני הבנים הקטנים.

דהנה איתא במשנה בהוריות (פ"ג, ז), שהאיש קודם לאשה להחיות, ועיי' במש"כ ה'בית יוסף' (יו"ד סי' רנ"א) בזה, שאם איש ואשה טובעים בנהר וכיו"ב, צריך להציל קודם את האיש, וכן כתב הרמ"א (יו"ד סי' רנ"ב, ח), עיי"ש.

ובפירוש המשניות להרמב"ם ביאר, שהאיש קודם לאשה להחיות, משום שהוא מחוייב במצוות יותר מהאשה, וז"ל: 'כבר ידעת שהמצוות כולם חייבין בהן הזכרים, והנקבות בקצתם, כמו שנתבאר בקידושין, והוא מקודש ממנה, ולפיכך קודם להחיות' עכ"ל, וכן כתב ברע"ב (שם) ובט"ז (יו"ד סי' רנ"ב, ו).

ומעתה לפי"ז יש לדון גבי בנים קטנים, האם הם קודמים לנשים, משום שהם עתידים לגדול ולהתחייב במצוות טפי מהנשים, וא"כ אולי כבר כעת הם קודמים לנשים, - או"ד דנשים קודמות לבנים קטנים, משום שכעת הן מחוייבות במצוות יותר מהבנים הקטנים שפטורים מהמצוות, ולא אכפת לן בזה שהקטנים עתידים לגדול ולהתחייב במצוות טפי מהנשים.

אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל: טפכם נשים וגרד אשר בקרב מחניד מחטב עציף עד שאב מימך: (כט, ט-י).

הנה מהפסוקים האלו שבפרשת השבוע, יש מקום לפשוט את השאלה הגדולה שמסעירה את כל העולם היהודי בימים אלו.

דהנה לעת קשה זו, שבעקבות נגיף הקורונה ר"ל השתנו סדרי עולם, גבאי בתי הכנסיות בכל העולם עומדים בפני מצוקת מקום גדולה בתפילות הימים הנוראים הבעל"ט, כיון שבכדי לשמור על בריאות הציבור, מוכרחים לסדר מקומות מרווחים למתפללים, ואין אפשרות להתפלל באופן של 'עומדים צפופים' כבשנים עברו.

וכעת נשאלה השאלה, מאחר שמכורח מציאות זו, אין מספיק מקומות בביהכנ"ס עבור כל המתפללים, וחלק מהמתפללים יצטרכו לוותר על מקומם, א"כ יש לדון האם הדרך הראויה היא לבטל בשנה זו את העזרת נשים, בכדי לפתור את מצוקת המקום של הגברים.

או"ד דהדרך הראויה היא לבטל בשנה זו את הגעת הבנים הקטנים לביהכנ"ס, ולהשאיר את העזרת נשים פתוחה לנשים הצדקניות, - (וכמובן שבמקומות שאפשר להוסיף עוד מנינים אין שום שאלה, שהרי אפשר לקיים שניהם).

ויש לפלפל טובא בזה, וכדלהלן.

- א -

דהנה לכאורה יש מקום לפשוט את הספק הנ"ל מפסוקי פרשת השבוע, דאיתא בקרא: 'אתם נצבים... ראשיכם שבטיכם זקניכם ושריכם כל איש ישראל', ופירש רש"י וז"ל: 'זקניכם ושריכם - החשוב חשוב קודם, ואח"כ כל איש ישראל'.

ובספר 'אילת השחר' עה"ת כתב, שלדברי רש"י הנ"ל שהכתוב הזכיר כאן את החשוב חשוב קודם, אזי יתכן שיש נפ"מ בסדר שכתוב כאן, לענין את מי צריך לפדות קודם, - וציין שם עוד, שבירושלמי (הוריות פ"ג ה"ה) באמת מובא מפסוק זה לענין קדימת ראשים לזקנים, עיי"כ.

מפרשת השבוע שהכתוב הזכיר את הטף לפני הנשים, ומוכר שהבנים הקטנים קודמים לנשים, וכפי שכתב רש"י דהכתוב הזכיר את החשוב חשוב קודם וכנ"ל.

[ודוחק לומר שרק בפסוק הראשון (שעליו דיבר רש"י) הזכיר הכתוב את החשוב חשוב קודם, ואילו בפסוק השני הזכיר הכתוב את הטף לפני הנשים, ואע"פ שבעלמא הנשים קודמות לטף].

ובס"ד שוב ראיתי, שבספר 'אמת ליעקב' להגר"י קמנצקי זצ"ל כבר עמד על הדקדוק הנ"ל, שמזה שהכתוב הקדים את הטף לפני הנשים, יש מקום להוכיח שהבנים הקטנים קודמים לנשים.

אך הוסיף שם דיש מקום לדחות את ההוכחה הנ"ל, משום שיל"ע לגבי מש"כ בפסוק הנ"ל 'טַפָּם', האם הכוונה לבנים קטנים פחות מ"ג שנה, או"ד ד'טפסם' הכוונה לבנים קטנים מ"ג שנה, וכפי שהביא שם שישנם מקומות ש"טף הכוונה לבנים קטנים מ"ג שנה.

ואם כאן הכוונה לבנים שקטנים מ"ג שנה, א"כ אין מכאן ראיה כלל, כיון שבנים בני י"ג שנה ודאי קודמים לנשים, ולכן התורה הקדימה כאן את הטף לפני הנשים, משום אלו הגדולים בני י"ג שנה שנכללו בטף, - ועיי"ש שהאריך בזה ונשאר ביל"ע בזה.

[והתורה לא האריכה לחלק את הטף בעצמו, ולכן לא הזכירה את אלו שבני י"ג שנה לפני הנשים, ואת אלו שפחותים מ"ג שנה אחרי הנשים, אלא כללה את כל הטף ביחד לפני הנשים, משום אלו שהינם בני י"ג שהם קודמים לנשים, ודו"ק].

והנה בימים האחרונים פורסם, שמרן הגר"ח קניבסקי שליט"א נשאל, האם ראוי השנה לבטל את העזרת נשים בבתי הכנסיות, בשביל לפתור את מצוקת המקומות הקיימת אצל הגברים.

והשיב מרן שליט"א שאין לבטל את העזרת נשים, משום שהתפילה שלהן חשובה וצריכים אותה, - אלא צריכים למצוא פתרונות אחרים בשביל שכל המתפללים יוכלו להתפלל בלא חשש סכנה, - ויל"פ בזה עוד, אך אכמ"ל.

ניתן לזכות את הרבים ולהגדיל תורה ולהאדירה
ע"י הקלטת תגובות הערות והוספות
בקו 'מים זכים': 02-633-5850

כמו כן בקו זה ניתן להאזין
לתגובות שהתקבלו במערכת

המען לתגובות: יצחק זאב כגן
רח' נתיבות המשפט 81 מודיעין עילית
טל': 1515-271-55442 (תא קולי)
פקס: 02-655-0973 (מערכת נסיונית)
דוא"ל: A0527155442@GMAIL.COM

והנה יעוי' ב'מצפה איתן' (כתובות סז). על רש"י ד"ה להתפרנס) שרמז לנידון זה במילים ספורות, וכתב בזה"ל, 'ואפשר דאשה עדיפה מבן קטן, דעדיין אינו חייב במצוות כלל וכדמשמע בב"ק (דף מד), וכה"ג כתבו תוס' במגילה גבי סומא למ"ד דפטור ממצוות ועדיף מקטן, הואיל וגדול ובר דעת הוא, וה"ט שייך נמי באשה, עכ"ל.

ומאידך יעוי' במש"כ בפשיטות הגר"א גנחובסקי זצ"ל בספרו 'חדר הורתי' (סי' לח) וז"ל, 'האיש קודם לאשה להחיות ולהשבת אבדה, וטעמא כתבו המפרשים משום דמחוייב במצוות טפי, - ונראה לענ"ד דאפי' קטן קודם לגדולה, דנהי דהשתא לאו בר מצוות, מ"מ לא אזלינן בתר השתא, וכיון דודאי יגדל למצוות טפי מהאשה, קדים, עכ"ל.

הרי לן שאיכא פלוגתא בזה, האם צריך להקדים את הבנים הקטנים לפני הנשים, או"ד שצריך להקדים את הנשים לפני הבנים הקטנים, - שלדעת ה'מצפה איתן' אפשר שנשים קודמות לבנים קטנים, אך לדעת הגר"א גנחובסקי זצ"ל בני קטנים קודמים לנשים.

[והרה"ג רנ"מ שליט"א העיר, שיל"ע בזה ע"פ דברי המג"א (סי' רפב, ו), שס"ל שאין יוקדשתו בכהן קטן, משום שקטן לאו בר עבודה הוא, ואע"פ שעתיד לגדול, ואכמ"ל].

ומעתה יש לדון לדעת הגר"א גנחובסקי זצ"ל, יתכן דבשנה זו צריך בתחילה לסדר מקומות בביהכנ"ס לבנים הקטנים, ואע"פ שמחמת כך לא ישארו לבסוף מקומות לעזרת הנשים, - כיון שהבנים הקטנים קודמים לנשים, משום שכשיגדלו הם עתידים להתחייב במצוות טפי מהנשים.

[ולא מיבעי גבי בנים קטנים כאלו שמצידם רוצים לבוא לביהכנ"ס, ויצטערו מאוד אם יאמרו להם שהשנה ישארו בבית, שלהנ"ל יש לדון להקדימם לפני הנשים.

אלא גם גבי קטנים כאלו שמצידם לא היו מגיעים לביהכנ"ס כלל, ורק אביהם רוצה להביאם משום מצות חינוך, דמ"מ גם כלפיהם יש לדון להקדימם לפני הנשים, כיון שמ"מ ביאתם לביהכנ"ס מועילה להם לחנכם בתפילה ובמצוות.

וזה שאין להם דעת ומצידם לא היו באים כלל לביהכנ"ס, אין זה סיבה שלא להקדים אותם משום כך, וכפי שבדיני הצלה מסכנה, צריך להקדים את האיש לאשה גם בכה"ג שהאיש מחוסר הכרה, ומצידו אינו מבקש כלל שיצילו אותו, ודו"ק].

אמנם לדעת ה'מצפה איתן', יתכן שיצטרכו בתחילה לסדר מקומות בביהכנ"ס עבור הנשים, ואע"פ שמחמת כך לא ישארו לבסוף מקומות לבנים הקטנים, - כיון שאפשר שהנשים קודמות לבנים הקטנים, משום שהקטנים עדיין אינם חייבים במצוות כלל וכנ"ל.

והנה יש להקשות לדעת המצפה איתן הנ"ל, שס"ל שאפשר שנשים קודמות לבנים קטנים, דצ"ע בזה

ניתן לתרום להוצאות הפצת העלון, דרך עמדות 'נדרים פלוס' - [לעבור לקופות נוספות - להיכנס לקרן צרכי הרבים] - ולגלוש לחשבתי המצינית: 'עלון מים זכים' - הדברים נכתבו לעורר לב המעיין בלבד - ניתן לקבל את העלון במייל, ע"י שליחת בקשה לחז"ל של המערכת. להנצחת שמות לע"נ ולרפ"ש וכדו' (50), ובכל ענייני העלון, ניתן לפנות: 1515-271-55442 (תא קולי)